

KONSULTASJONER MELLOM STATEN OG KOMMUNESEKTOREN**REFERAT FRA DET
1. KONSULTASJONSMØTET
6. mars 2017**

Saksnr.: 17/170

Tilstede: *Fra staten:* Kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner, finansminister Siv Jensen, statssekretær Grete Ellingsen (KMD), statssekretær Kristin Holm Jensen (KMD), statssekretær Cecilie Brein-Karlsen (FIN), Sølve Monica Steffensen (KMD adm.)

Fra KS: Leder Gunn Marit Helgesen, 1. nestleder Mette Gundersen, 2. nestleder Bjørn Arild Gram, Gunn Berit Gjerde, Gry Anette Rekanes Amundsen, Bodil Sivertsen, Lasse Hansen (adm.), Helge Eide (adm.), Inger Østensjø (adm.)

Dato: 6. mars kl. 09.30-11.00

Møteleder: Jan Tore Sanner (KMD)

Referent: Helga Aanderaa og Sandro Moe Melgalvis (KMD)

1. Konsultasjonsmøtet

Kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner innledet med å ønske KS velkommen til konsultasjonsmøtet.

Finansminister Siv Jensen orienterte om den økonomiske situasjonen, herunder arbeidet med statsbudsjettet for 2018. Norsk økonomi er fortsatt preget av oljeprisfallet sommeren 2014, med store utfordringer for de deler av norsk næringsliv som er knyttet til oljevirkksomheten. Selv om det fortsatt er vanskelige tider innenfor petroleumsrettet næringsliv, er det tegn til bedring i deler av økonomien. Veksten i fastlandsøkonomien ligger an til å ta seg opp framover og arbeidsledigheten ventes gradvis å avta. Jensen understreket at det er for tidlig å friskmelde norsk økonomi. Den økonomiske veksten har så langt vært moderat.

KS-leder Gunn Marit Helgesen takket for orienteringen og viste til at de også følger den økonomiske situasjonen tett. KS var positive til de særskilte tiltakene som er iverksatt og berømmet regjeringen spesielt for innsatsen på Sør- og Vestlandet.

Sanner var tilfreds med at KS ser nytten av de særskilte tiltakene. Dette viser at det i spesielle tilfeller kan være nødvendig med særskilte tiltak, slik som tiltakene på Sør- og Vestlandet.

2. Notat fra TBU av februar 2017 om den økonomiske situasjonen i kommunesektoren

Sanner redegjorde kort for hovedpunktene i TBU-notatet, som blant annet viser til at inntektsveksten i 2016 (2,7 pst.) var sterkere enn hva som ble lagt til grunn i

budsjettoplegget høsten 2015 (2,2 prosent), samt et anslått netto driftsresultat på mellom 4,2 og 4,4 pst. Sanner viste til at dette var gode resultater for kommunesektoren som blant annet skyldes ekstraordinære skatteinntekter og god økonomistyring i kommunene.

Sysselsettingsveksten de siste årene har vært relativt lav, men var noe sterkere i 2016 (1,4 prosent) enn i de foregående årene.

Helgesen viste til at partene er enige om situasjonsbeskrivelsen og at kommunene har utvist nøkternhet. Regjeringen fikk skryt for forutsigbarhet om kommuneoplegget. Videre ble det påpekt at rådmennene har meldt om krevende år, og at det har blitt gjennomført en rekke effektiviserings- og omstillingstiltak i kommunene. KS håper på et godt og forutsigbart kommuneopplegg for 2018.

Sanner forsikret KS om at regjeringens ambisjoner er å sikre forutsigbarhet for kommunene.

3. Notat fra TBU av februar 2016 om demografisk utvikling og kommunesektorens utgifter - sammendrag

Sanner viste til at det var gledelig at man hadde en felles forståelse om den demografiske utfordringen og beregninger av merkostnader som følge av befolkningsutviklingen.

Helgesen var enig med statsråden, men påpekte behovet for å vurdere pensjonsordningene i offentlig sektor.

4. Innspill fra KS til regjeringens arbeid med budsjettet for 2017

Kommunesektorens økonomiske rammer i 2018

Helgesen viste til at også kommunene må effektivisere og at dette er noe kommunene har jobbet aktivt med over flere år. Men det er krevende med effektivisering i offentlig sektor, og spesielt innenfor velferdsområdene.

Digitalisering

Helgesen viste til at det er behov for sterkere instrumenter og bedre samordning av arbeidet med digitalisering. Man må ha en mer helhetlig strategi hvor både stat og kommune bidrar. KS mener det er behov for en finansieringsmodell. Helgesen viste til at KS jobber med en ny digitaliseringsstrategi i KS.

Sanner viste til at det i Digital Agenda fremgår at å jobbe mer vertikalt mellom stat og kommune vil sikre mer helhetlige tjenester. Staten bør ta et større ansvar på enkelte områder/tjenester, noe som for eksempel er gjort gjennom digitalisering av tjenester innenfor bostøtte og byggesakstjenester.

Sanner viste til orienteringer om KS og kommunene sitt arbeid innenfor digitalisering. Det er behov for at noen store kommuner går foran. Sanner og Helgesen ble enige om at følgende tekst ble protokollført i referatet:

«Kommunal- og moderniseringsdepartementet tar ansvar for å utarbeide en omtale til Kommuneproposisjonen 2018 om behovet for å utarbeide en finansieringsmodell for digitaliseringsarbeidet i kommunal sektor. Målet er å etablere en innretning som sikrer samordning (felles strategi/planer og tiltak) i sektoren og mellom stat og kommune, og som kan fremme utvikling og realisering av felles prosjekter på tvers av sektorene raskere og mer effektivt enn i dag. KS involveres i arbeidet.»

Helgesen meldte om en offensiv giv i mange kommuner, og at Oslo og Bergen er ivrige. En finansieringsmodell vil kunne gi ny giv og bidra til erfaringsutveksling til hele kommunesektoren. KS vil selv komme med et økonomisk bidrag til arbeidet.

Effektivisering - landsomfattende tilsyn i 2018

Helgesen viste til at tilsyn genererer en del merutgifter, og at det derfor er behov for bedre koordinering. KS meldte derfor dette inn som et tema for det andre møtet i april.

Sanner var enig i behovet for samordning, men understreket at det er viktig at vi ikke politiserer tilsynsvirksomheten.

Innovasjon

Inger Østensjø viste til Difis rapport som er en oppfølging av KMDs oppdrag om å vurdere mulige alternativer for en mer helhetlig nasjonal pådriver for innovasjon i offentlig sektor. Produktivitetskommisjonen understreker i sin rapport betydningen av innovasjon for å styrke produktiviteten og skape større samfunnsøkonomiske verdier på sikt. Det ble vist til at offentlig sektor har stort potensial men at virkemiddelapparatet er fragmentert og svakt utviklet. Dette gjør arbeidet krevende.

KS' vurdering er at rapporten viser en rekke positive sider, men at den ikke går langt nok når det gjelder kommunal sektor og behovet for en samlet pådriverfunksjon for statlig og kommunal sektor. KS mener at vi bør gå videre med dette arbeidet, herunder se på hvordan man kan legge grunnlag for en pådriverfunksjon for en samlet offentlig sektor for bedre sikre styrket innovasjonsevne. En drøfting om dette er ønskelig. KS ser for seg at det nedsettes en arbeidsgruppe eller at en innleder en samtale, tilsvarende som for digitalisering. Østensjø viste til at KS snart gir ut en FOU om samfunnsøkonomiske effekter av innovasjon.

Sanner var enig i at det er behov for helhetlig tenkning på offentlig sektor. Det ble vist til at dette har vært en modning over tid. Partene har et ansvar for å gi best mulig tjenester til innbyggerne. Sanner påpekte at han er skeptisk til en total omorganisering, men mener man heller må tenke igjennom roller og ansvar innenfor eksisterende virkemidler. Difi er et organ som jobber godt, og tenker helhet. KMD er derfor innstilt på å ha en dialog om dette. Helgesen viste til at FOU-rapporten muligens kom 21. mars. Avsluttet med at det er positivt at statsråden er åpen for videre dialog om temaet.

Inkludering og utenforskap

Helgesen viste til at KS er opptatt av hvordan kommunene kan bli bedre på inkludering, og at det var gledelig at statsråden deltar på kommunal politisktoppmøte hvor dette er tema. KS understreket at det er i kommunene vi må jobbe for å sikre integrering, og at manglende integrering vil medføre økonomiske konsekvenser.

Helgesen mente det var behov for at staten og kommunesektoren så nærmere på utgiftsveksten som følge av behovene til de på "utsiden" har. Det er en rekke utfordringer, og mange fragmenterte løsninger. KS mener ikke at øremerkede ordninger er veien å gå, og viste til at flere av dagens ordninger er veldig kostnadskrevende, som for eksempel ressurskrevende tjenester.

Sanner viste til at det er en villet og ønsket politikk å flytte oppgaver til kommunene, dette kan være en del av forklaringen på den sterke økningen i utgifter knyttet til toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester. Det er en mulighet å se om utgiftsøkninger i ordningen har bidratt til eventuelle reduksjoner i statlige virksomheter.

Sanner viste videre til at utgiftsveksten i ordningen ser ut til å ha flatet noe ut, og viste til at dette kan skyldes den økte egenandelen.

Sanner gjentok at det er behov for at KS kommer med konkrete forslag om hvordan utgiftsveksten knyttet til ressurskrevende tjenester bedre kan styres.

Helgesen avsluttet med at KS vil komme tilbake med en liste over eksempler for videre drøfting.

Klima, miljø og grønt skifte

Helgesen viste til at dette er et tema hvor Norge har tatt på seg store forpliktelser, og at dette er et tema KS vil drøfte i de bilaterale møtene med KLD. Jensen understreket at perspektivmeldingen ikke er ferdig, men at klima er et av mange temaer i meldingen. Det vil bli presentert oppdaterte utslippsframskrivninger. Jensen viste videre til at de to sektorene transport og landbruk er sentrale i dette arbeidet. Jensen viste videre til at regjeringen har gjennomført tiltak som virker, som omlegging av avgifter (bilparken) og at det skjer mye positivt på teknologifronten. Det å få på plass virkemidler er krevende, men alle sektorer må ta sitt ansvar. Operasjonaliseringen av dette er det Klima- og miljøministeren som har ansvaret for.

Helgesen spurte om det skal innføres nye insentiver.

Sanner viste til at det er mange insentiver i dag, blant annet bymiljøavtaler. Overgang til nullutslippsbiler er også et hovedgrep

Helgesen understreket at det var behov for klare bestillinger til kommunesektoren.

Sanner viste til at det er en klar bevissthet blant politikere om behovet for å ta grep. Mye må skje i kommunene.

1. nestleder Mette Gundersen anførte at det er behov for en avklaring om kommunenes rolle.

5. Involvering av kommunesektoren i arbeidet med statlige lovutredninger rettet mot kommunesektoren

Det ble ikke knyttet kommentarer til dette punktet.

6. Kostnadsberegningssaker

Det ble ikke knyttet kommentarer til dette punktet.

7. Bilaterale avtaler

Det ble ikke knyttet kommentarer til dette punktet.

Eventuelt

Sanner takket for møtet.